

KIS LAP

...SZÉKRE ÜLTETTE KIS VENDÉGÉT. (Lásd a 117. lapon.)

LIX. köt. 8. szám.

Ara negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1900. augusztus 19-én.

A HÁROM BOSZORKA.

— Elbeszélés, számos képpel. —

(Folytatás.)

NEM tartott az sokáig, hogy Zoltán és Szidike ott az utcán álldogálva őrizték ismeretlen új ismerősük palaczkos kosarát; de ez alatt a pár percz alatt is elhaladt mellettök néhány ember, aki csodálkozva nézett reájok, szólni azonban nem szólt, hanem odább ment. Szidike észre vette a furcsa pillantásokat s egyszerre csak nagyot nevetett.

— Mit nevetsz? kérdé Zoltán. Nem látok semmit . . .

— Magunkon nevetek. Nem furcsa az, hogy itt álldogálunk és őrizzük ennek a leánynak a kosarát? Szinte hinni kezdem, hogy csakugyan valami kis boszorka és megbabonázott téged, azért ajánlkoztál, hogy czipeled a kosarát.

— Oktondi vagy, hugocskám. Majd bizony engem olyan könnyen babonázhat meg! Tudom én, mit csinállok. Te persze nem figyeltél, mikor ez a kis boszorka ott a forrásnál a vizosztogató kisasszonynyal beszélt. De én hallottam valamit . . .

— Ugyan mit, no?

— Azt, hogy valami öreg anyókáról beszéltek, akinek jó a nyári meleg idő; azután meg valami grófnéről, akivel ez a kis boszorka nem akar találkozni, mert az öreg anyóka megtiltotta.

— Igaz! Magam is hallottam, de hát ebből nem értünk semmit.

— Most még nem. De majd talán megértjük . . . Nagyon sajtáságos ez . . . engem érdekel és meg akarom tudni, mi lappang mögötte.

Nem tűnődhetett tovább, mert a kis boszorka már visszatért.

— Nagyon szépen köszönöm a szivessé-
göket, mondá oly kedves, szelid hangon és
oly illedelmesen, mint valami előkelő kis-
asszony. — De most már nagyon sietek . . .

És maga akarta fölkapni a kosarat. Zoltán azonban nem tágitott.

— No, hát vigyük ketten a nehéz kosarat, akkor jobban siethet. — Mi ráérünk, kszálhatunk, amerre nekünk tetszik.

A leány kissé megütközve nézett reájok.

— Hogy lehet az? kérdé. — Hiszen csak nem lehetnek magukra hagyva . . .

— Ó dehogy! világosítá fel Szidike. — De engedélyt kaptunk, hogy sétáljunk, amerre akarunk. Beteg testvérnénikénkkel vagyunk itt, neki kell a gyógyviz.

— És használ neki?

— Még meg sem kezdte, csak tegnapelőtt érkezünk. Ó, bárcsak segítene rajta!

— Mi a baja?

A két testvér menet közben elmondta, mire a kosaras leány nagyon határozott hangon jegyzé meg:

— Ne busuljanak egy csöppet sem. Meg fog gyógyulni. Emlékezzenek meg rá, hogy megmondtam.

— Hogy tudhatja oly bizonyosan? kérdé Szidike álmétkodva. — Talán csak nem igazán . . . izé . . .

Megakadt és elvörösödött, mert észre vette, hogy nagy oktalanságot, sőt grombaságot akart mondani. No de szerencsére idején elhallgatott és a kis boszorka nem tudhatja, mit hallgatott el.

Dehogy nem! Vidáman, majdnem pajkosan nevetett és így szólt:

— De biz' az vagyok! Látom, már halloták a nevemet, hogy a kis boszorka vagyok. De amit mondtam, abban nincs semmi boszorkányság. Onnan tudom, amit mond-

tam, mert láttam már sok éppen olyan beteget, aki teljesen meggyógyult.

— Természetes! szólta Zoltán. Ez az én hugoskám olyan badarságokat fecseg! Ne haragudjék rá...

— Dehogy haragszom! Szokva vagyok hozzá. Nem is lehet máskép. A vén boszorka mellett én csak a kis boszorka lehetek.

— A százesztendős boszorkát érti? kérde Szidike újra hirtelenkedve... Az az... izé... úgy értem, azt a nagyon nagyon öreg anyókat, aki amott az utcán gyermekjátékokat árul?

— Azt. Ha ő, aki olyan áldott lélek, eltűri a csufnevet, miért ne türjem én?

— De az nincs rendjén, hogy így csufolják, szólta Zoltán majdnem hevesen. — És mi nem is akarjuk ezzel sérteni, csakhogy... nem tudjuk a nevét, hogyan szólítsuk.

— No, nem nagyon szükséges ugyan, de megmondhatom. A nevem: Magduska.

Többet nem beszélgethettek, mert épp ekkor egy közeli toronyban hatot ütött az óra:

— Jaj, Zolti, hat óra! Már otthon kölzene lennünk!

— Az ám. No, hamar haza érünk, épp a lakásunk tájékán vagyunk. Jó éjt, Magduska! Azt hiszem, még sokszor találkozunk.

A két testvér most már szaporán lépegetett haza felé, miközben Szidike jókedvűen mondá:

— No, ez mulatságos séta volt. Ki hitte volna, hogy még harmadik boszorkát is fedezünk fel! És én már mind a hármat ismerem, de te a hintós boszorkát még nem láttad.

— No bizony! felelt Zoltán foghegyről. — Nem is törődöm vele... Azzal úgy sem állhatunk szóba.

— Persze! De majd elmulattatjuk Sáríkákat vele, hogy milyen furcsa dolgokat fedeztünk fel.

— Nem, nem, egyelőre ne szóljunk róla, ellenezte Zoltán élénken. — Sáríkáknak megmondhatnók ugyan, de, tudod... Lujza néni olyan finnyás és ha megtudná, hogy a kosarat cipeltem...

— Igaz! No, hát nem is szükséges, hogy apróra elmondjuk... hiszen tulajdonképpen nincs is semmi fontos az egész dologban.

Nem csoda, ha azt hitték mind a ketten. Pedig ha tudták volna, mit indítottak meg!

Sáríka és az öreg néni örömmel látták, hogy a két testvér oly vidáman és elégedetten tér haza a sétáról.

— No's, láttatok valami szépet? kérde a beteg.

— Ó, nagyon sokat. Egész fölfedező utat tettünk a fürdő-városban, felelt Zoltán. — Ha az ember idegen helyen van, legelőször is az szükséges, hogy minden irányban tájékozódjék.

Oly fontosan és komolyan mondta ezt, mintha már legalább is három világrészre járt volna be. A beteg Sáríka jó ízűen mosolygott.

— És fölfedező utatokon nem kutattatok-e ki azt is, messze van-e a fürdő és az a gyógyforrás, amelynek a vizét innom kell?

— De igen is, nem csak kikutattuk, hanem meg is kóstoltuk a vizet. Mondhatom, nem éppen rossz. Sokkal könnyebben lenyelhetni, mint azokat az orvosságokat, melyeket otthon az öreg doktor rendel.

— És nincs nagyon messze, tévé hozzá Szidike. A fürdő is ott van a forrás épületében.

— Akkor ugyancsak sokszor fogom megjárni azt az utat, bár csak toló-kocsiban, jegyzé meg a beteg.

— O, ha inni fogod, lehet ám segíteni, hogy a vizet itthon is ihassad. Azt is kikutattuk, hogy sok beteg haza hordatja magának a gyógyvizet.

— Ez nagyon jó volna. Majd megkérdezzük az orvost, helyesnek véli-e?

Másnap a beteg Sáríka megkezdte a kúrát. Fogadtak egy olyan kis gyalog-hin-

... A KOCSIBAN ÜLŐ SÁRIKA MELLETT SÉTÁLT. (Lásd a 118. lapon)

tót, melyben a betegeket a fürdőig huzták. Szidike elkísérte nénikéjét, a fürdőházba azonban nem mehetett be.

— Megvárlak itt kint, mondá. Majd itt az oszlop-csarnokban sétálgatok, a forrásnál.

— De messzebbre ne menj ám! parancsolt rá Lujza néni, ki szintén ott volt a beteggel.

Dehogy merészkedett volna a kis leány messzire, mikor Zoltán nem volt vele; Zoltán pedig egymaga sétált el másfelé.

Ott ácsorgott tehát az oszlopcsarnokban, ahol épp ekkor alig volt ember. A vizet adogató Mariska kisasszony ráismert a tegnapi látogatóra s mert épp ráért, elcsevegett vele, egy magas székre ültetve kis vendégét. (Lásd a képet a czimlapon.) Persze, Szidike leginkább a beteg testvér-nénikéjét emlegette, erről meg mindjárt eszébe jutott a kis boszorka, azaz a Magduska.

— A nénikém is alkalmasint ott-hon fogja inni a gyógyvizet. Valjon az a Magduska, akit tegnap itt találtunk, vállalkoznék-e rá, hogy hozzánk is hozza a vizet?

— Hogy ne! Örülni fog, ha új megrendelőt kap. Mert a betegek jönnek-mennek, hát jó neki, ha az elutazók helyébe

mások veszik igénybe a szolgálatát. Rá van ám szorulva, hogy nyáron át egy kis pénzt keressen.

— De mért jár az a Magduska olyan furcsa öltözetben?

— Furcsának furcsa, az igaz, szólt a kisasszony mosolyogva. De hát nem csoda. Az öreg anyóka, aki gondját viseli, maga készíti ezeket a furcsa kalapokat, ruhákat, ő pedig nem tudja másképp.

— Az az öreg anyóka, ugy-e, az akit úgy hívnak, hogy... izé...

— Százszentdős boszorka. Az. És az öreg miatt aztán ezt a szegény leánykát, aki pedig olyan szép és kedves, szintén kis boszorkának nevezték el.

— Hallottam. És olyan furcsa, hogy itt annyi a boszorka. Még

egy harmadikat is mutattak, de az hintóban jár.

— O, tudom... És a kis boszorka mindig fut a hintós elöl.

— Miért?

... KIÜLTEK AZ ERKÉLYRE. (Lásd a 118. lapon.)

A kisasszony a vállát vonogatta.

— Nem tudom. Magduska maga sem tudja. Ez az öreg anyókanak, a százesztendős boszorkának a titka, ha ugyan nem afféle szeszély, a milyen gyakran motoszkál a nagyon elvénült emberek fejében.

— Az a hintós bo . . . akarom mondani, az a grófné talán bántotta szegény Magduskát?

— Aligha. Nem hiszem, hogy valaha közletről találkoztak volna.

Ekkor a lépcső felől kiáltás hangzott:

— Szidike! Szidike!

A néni hívta, vége szakadt a csevegésnek. Haza tértek, a néni előre sietett, Szidike pedig a toló kocsiban ülő Sáríka mellett sétált. (Lásd a képet a 116. lapon.)

— Tudod-e, Sáríka, mondá menetközben, ha a doktor is jónak véli, hogy otthon igyad a gyógyvizet, én már tudnék is valakit, aki hordaná . . . A Mariska kisasszony, tudod . . . az az nem tudod . . . ez az a kisasszony, aki a vizet adogatja a betegeknek itt a forrásnál . . . hát a Mariska kisasszony is ajánlja. De ismerem is . . . Magduska a neve, nagyon kedves leány . . .

— No lám, mit mindent nem tudsz már! De ni . . . milyen furcsa!

Amire ezt Sáríka mondta, az nem volt egyéb, mint a nagy bárka-kocsi a kövér lovakkal, inassal, hintóval s benn a feszes uri nővel.

— Ugy-e furcsa? szólt élénken Szidike.

— Ez a grófi bo . . . akarom mondani, özvegy Szigethváry grófné.

— Hiszen te nagyszerűen megismerkedtél már az itteni viszonyokkal, mondá Sáríka nevetve.

— Ó . . . ismerni nem ismerem a grófnét . . .

— Kár! tréfálkozott Sáríka. Ez a nagy bárka-kocsi nagyon alkalmas volna rá, hogy ilyen magamforma beteg kocsikázzon benne.

— Az ám! De már abból aligha lesz valami.

Otthon Lujza néni dolgot adott a két testvérnek: levelet köllött irniok atyjoknak. E nagy munka után Zoltán ismét kísétált, míg Szidike a betegnél maradt és fölolvastott neki. Csak vacsora után lehettek újra zavartalanul együtt és kiültek az erkélyre (Lásd a képet a 117. lapon), mert még nem voltak álmosak. Szidike elmondta azt a keveset, amit Magduskáról meg az öreg anyókaról ujat hallott.

Zoltán figyelmesen hallgatta, aztán így szólt:

— Hm! Ennek a három boszorkának a dolga valahogy összefügg. Én is megtudtam valamit . . . A százesztendős boszorkát igazában Orsolya anyónak hívják, és most már tudjuk, hogy a kis boszorka, az az Magduska, vele együtt él.

— De kicsodája, micsodája? Unokája, rokona? kérdé Szidike. Ezt elfelejtettem attól a Mariska kisasszonytól megkérdezni.

— Biz' azt én sem tudom. Pedig beszéltem Orsolya anyóval. Nézegettem a portékáját és talán vettem volna is valamit, de képzeld! nem engedte. Csöppet sem kapzsi ám s azt mondta: »Az urfiék már vásároltak nálam, nem szabad ám minden pénzöket csak effélére költeni; találnak itt sok más egyebet is kedvökre valót«.

— Ó, milyen kedves, jó anyóka! szólt Szidike.

— Ugy-e? — Aztán inkább csak magának motyogva mondta, de én is jól hallottam: »Majd csak megsegít a jó isten, megélünk valahogy . . . csak a drága tubi-

czámnak ne kellene azt a nehéz kosarat czipelnie. No, de nehezebb teher is van ennél . . . csodálom, hogy elbirja vele a két kövér ló.

— Hiszen ez a grófi boszorkára szólhat, jegyzé meg Szidike.

— Én is midjárt arra gondoltam. Most már tudjuk, hogy Magduskának nem szabad találkozni a grófnéval, hogy Orsolya anyónak valami titkos nagy panasza van a grófnéra. Hát annyi bizonyos, hogy a három boszorkának valami baja van egymással.

— Igen, de mi?! kiáltott fel Szidike kíváncsian.

Mivel pedig erre a kérdésre hiába kerestek választ, azt tették, ami legokosabb volt: lefeküdtek és jól aludtak.

(Folytatása következik.)

TARAJOSKA KISÉRLETE.

— Apró mese. —

NYUGOVÓRA szállt a nap, nyugalomra készült tyuk, liba, kacsa és mind a többi szárnyas jószág a baromfi-udvaron. De egyikök sem látszott álmosnak, hanem mintha valami nagy gond nehezedett volna reájok.

— Ó, ó! Mi lesz holnap! Hogy leszünk reggel! sohajtá Tyuk néni.

— Biz azt senki sem tudhatja, mire virradunk, ha ugyan általában fölvirrad.

— Baj! Baj!

— Nagyon nagy baj!

— És ki tudja, mikor gyógyul meg szegény Sarkantyus ur!

Mert beteg volt Sarkantyus ur, a büszke és hatalmas kakas, aki minden reggel gyönyörű kukorikú-nótával adott jelt az ébredésre, jelentette a nap fölkeltét. Ma délelőtt

Sarkantyus urnak vitézi páros viaskodása volt a szomszéd udvar hetyke kakasával. Győzött hősiiesen; de bizony maga is sulyosan megsebesült s a gondos gazdasszony bevitte a konyhába, bekötözte a sebeit és ott tartja.

Most már ki fogja jelenteni a hajnalt? Talán-talán meg sem virrad, ha Sarkantyus nem kukorikol. Az már csak nagy veszedelem volna!

Még a gögös pulyka is csóválgatta a fejét. Csak Tarajoska, a fiatal kakas, nem aggódott, sőt nagyon vidámnak látszott.

— Nem köll félni! Nem lesz semmi baj. Itt vagyok én!

Senki sem ügyelt rá, de Tarajoska nem bánta.

— Majd hálálkodnak holnap, gondolá. Tudok én már kukorikolni, talán még szebben, mint a vén Sarkantyus. Hanem persze, irigy és féltékeny az öreg, nem engedi, hogy másnak is jusson a dicsőségből. Mindig messze félre kellett vonulnom, hogy gyakoroljam a hangomat. De majd rikkantok én akkorát, hogy még a szomszédban is fölébrednek.

Csupán egy dologra nézve volt némi kétsége.

— Vigyáznom kell, hogy el ne aludjam a hajnal pirkadását. Még soha nem látam ugyan, mert magam is mindig az öreg szavára ébredtem föl . . . no, de nem lesz nehéz ráismerni, mikor világosodik.

Lassan-lassan, ha nehéz gonddal is, elültek a tyukok, libák és mind a többiek, el is aludtak. Tarajoska is elszunnyadt, de erősen eltökélve, hogy idején fölébred, elvégzi az öreg Sarkantyus dolgát.

Föl is rezzent, no, bizony eléggé korán. Világosságot látott az udvaron . . . tehát

már hajnalodik. Rá is zendített, ahogy csak kifért a torkán:

Kukorikú! Keljetek fel!
Kukorikú! Itt a reggel!

Fölriadt mind a sok szárnyas jószág és eleinte ijedten bámult, aztán nevetett.

— Mi jut eszedbe, Tarajoska! Hiszen még alig egy-két órát aludtunk, a gazda pedig még csak most készül nyugalomra, most járja be lámpással az udvart, hogy minden rendben van-e. Alig mulhatott tiz óra.

— Az ám... No, eltévesztettem... nem baj. Most már fogom tudni.

Elaludtak újra. Tarajoska is. De a nagy feladat, melyre vállalkozott, nem engedte, hogy mélyen elaludjon. Szerencsére föl is ébredt megint. Halvány villágosság fénylett az udvaron, háztetőn, fákon... no, ez már nem a lámpás fénye. Rázendített hát:

Kukorikú! Keljetek fel!
Kukorikú! Itt a reggel!

Ismét fölriadt mind. De most már nem nevettek, hanem boszankodtak.

ALAPOS OK.

— Kedves szomszédasszony, mért oly parádében?

Talán lakodalom készül a szomszédban?

— Nem biz' a, csak azért teszem e sétámat,
Hogy lásd s irigyeld új parádés ruhámat.

— Mit zavargatsz már annyit, te oktondi? Hiszen csak a hold világít. Ez még nem a hajnal.

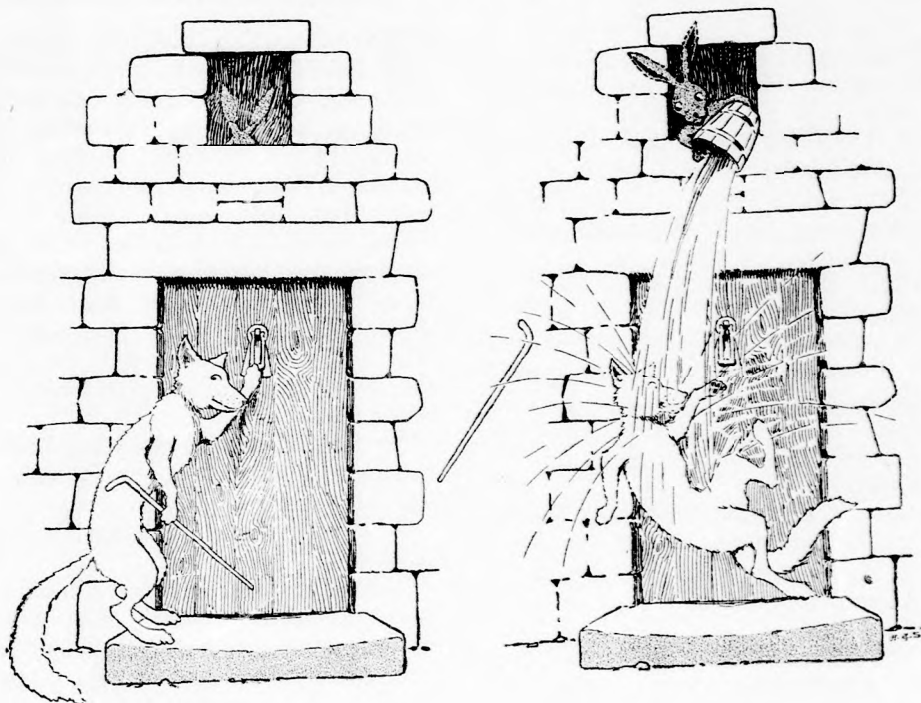
Röstelte Tarajoska, de el volt szánva, hogy mégis csak teljesíti a nagy feladatot. Majd jobban vigyázz. De mi történt! Mint-hogy eddig oly nyugtalanul aludt, most aztán mélyen elszenderült és mikor fölébredt, már tyuk, liba, kacska, pulyka mind ott kint sétált és kapargált. A hajnal megjött, ők meg fölébredtek bizony kakas-szó

nélkül is. Kissé később, mint máskor, de hát ebből nem lett nagy baj.

Hanem Tarajoskának elég baj volt, hogy mikor kilépett, nagy nevetéssel fogadták és Tyúk néni ekképen szólt:

— A buzgóság szép dolog, de tanuld meg, fiacskám, hogy a tulbuzgóság meg hiba, kivált ha valaki olyanba fog, amihez nem ért. Még jó, ha kárt nem okoz és csak nevetnek rajta.

HIVATLAN VENDÉG.

Róka koma, hogy éhes volt,
Furfangosan cselre gondolt.
»Vadászgatni nagy a meleg;
Tapsiné nál ebédelek.

Mint jó barát kopogtatok,
Valahogy majd csak bejutok
S ha ebédet nem adna, hát
Meeszem majd — ötöt magát.

Kopogtat is, de hiába,
Tapsiné be nem bocsátja.
Róka komát jól ismeri.
»Kint tágasabb!«, azt feleli.

Róka koma dühre lobban,
Fenyegetni kezdi nyomban.
»Nyiss ajtot és adj ebédet,
Mert különben szélylyel téplek!«

De Tapsiné meg nem ijed,
Rázudít egy vödör vizet.
Lefözve fut Róka koma:
»No, ez nem volt jó lakoma!«

A BAGOLY ÉS A NAP.

— Mese. —

(Képpel a 125. lapon.)

BJJELI vadászata után kényelmesen pihengetett Bagoly ur egy száraz ágon. Már nem volt ugyan éhes, de még szétnézegetett; ha épp közel akadna valami jó csemege, hát mégis csak bekapná.

— Nem látok semmit... az az hogy egyáltalán nem látok. Sötétedni kezd... talán bizony már fölkelt a nap.

Elővette a messze-látóját és azzal nézett szét.

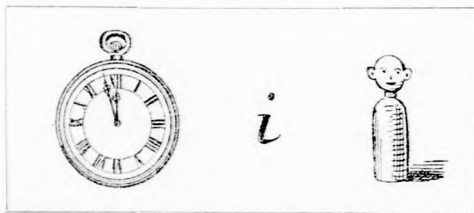
— Persze! Így már nem csoda, ha nem látnak a szemeim. Amott ni, csakugyan föl kezd bukkanni az a szomorú nap, mely sötétséget okoz. Amíg az fent van az égen, semmit sem láthatni. Jobb is, ha mindjárt aludni térek.

Bebujt az odujába. De odáig elhallatszott utána a többi madarak vig kaczagása.

— Ugyan mit nevetnek ezek az oktondiak?

— Rajtad nevetünk, rajtad, szólt elsuhanva a vadgalamb. A saját fogyatkozódodat ismerni és megvallani nem akarod s mert rossz szemed nem lát, mikor világos van, azt hitetted el magaddal, hogy a napfény sötét. Hát biz' nevetnek azon, aki inkább az egész világot hibáztatja, csak a maga gyarlóságát nem ismeri.

KÉP-REJTVÉNY.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Ifjusági Emléklapok“.

Költemények és elbeszélések, az ifjuság számára gyűjtötte Füßy Tamás, színes táblába kötve.

A VITÁS ZSÁKMÁNY.

— A »Kis Lap« színes műmelléklete. —

PATAK partján üldögélve halászgattak Béla és Sándorka. Nyugodalmos mulatság ez, de nekik most épp az köllött, mert már nagyon sokat futkostak. Így megpihengetve is mulatnak. Bélának volt jó halász-szerszáma mindkettejük részére s szívesen megosztotta Sándorkával.

Csak azok a makacs halak, azok nem akartak részt venni a mulatságban. Béla és Sándorka már több mint egy órája üldögéltek ott, de halat még nem fogtak. Már biz' esteledni is kezdett és még meg-esik, hogy szegyenszemre zsákmány nélkül térnek haza.

De nem! Egyszerre csak megrándul Sándorkának a kezében a horogvessző, majd-hogy el nem is ejtette.

— Fogtam halat! Fogtam! kiáltá diadalmasan.

Csakugyan jókora halacska akadt a horogra. Betették a vízzel félig megtöltött üvegbe, aztán még jó ideig próbáltak szerencsét, de már hiába. Mindjárt leszáll az est, haza köll menni. Sándorka a horogvessző vastag végére akasztotta az üveget s úgy vitte. Ő fogta a halat, őt illette a dicsőség. Meg is volt elégedve.

— No, egy halacska nem sok ugyan, de mégis lesz belőle egy kis paprikás.

— Ő nem! Kirántva fogjuk megenni.

— De bizony paprikásan! Már csak én döntöm el, mikor én fogtam.

— Ohó! Csakhogy az én horgommal. Hát nekem is van hozzászólásom.

Sándorka nem tágitott s hevesen fordult meg, hogy induljon. Gyors mozdulattal nagyot lódított a horogvesszőn, az üveg lelódult, a víz szélére esett, persze föl is borult s a kövér hal — vigan elszórt a patakban. Busan néztek utána. Nézhettek már, — még csak nem is látták.

— Ejnye no! sohajták. Jobb lett volna kirántva is, paprikásan is, mint így, hogy elszórt — vitásan.

AZ ÉN GÓLYÁM SORSA.

— Diák-émlékeiből elmondja *Döme bácsi*. —

(Képpel a 124. lapon.)

SZERETITEK-E a gólyát, mulattok-e a csattogó kepelésén, vagy mikor hoszszu sikló-kigyóval, kövér hallal a szájában röpül a kémény tetején levő fészkebe, hogy megetesse éhes fiókáit?

Ez a kérdés persze csak falun élő kis olvasóimnak szólhat. Városi ember nem lát a maga közelében gólyát, sok városi gyerek nem is ösmeri máskép, csak rajzból, képről. Mert a gólya nem szereti a város zaját, nem rak soha fészket a városi magas házak kéményén, ahol ugy sem hagynák békességben. A csöndes, nyugodalmas falusi életet szereti, ahol ha egyszer megépítette a fészket, esztendőkön át zavartalanul tanyázhat benne. Őszkor utra kel déli tájakra, de a tél multával visszatér régi fészkebe. Faluhelyen közel talál patakot, mocsarat, ahol vadásztat. Hát biz' ő hűségesen megmarad falusi lakosnak.

Igy volt mindig, hát persze az én diákoromban is. Én is sokat időztem falun, hát jól ismertem gólya uraimékat; de, az igazat megvallva, biz' én édes keveset törődtem velök. Keveset, egészen addig a napig, amelyen dolgom akadt egyikkel, még pedig olyan dolgom, hogy azután a legjobb kedvetem is el lehetett azzal rontani, ha gólyát mutattak, vagy ha csak említették is. Azt pedig halálos ellenségemnek tekintettem, aki kérdezte:

— Dömi, valjon mi lett a gólyából?

Igazában nem is csak az enyém volt, hanem a Karsesié is. Együtt viseltük is a bajt.

Karsesi az én kedves unoka-testvérem és tanuló társam volt. Rendesen együtt töltöt-

tük a boldog nagy vakációt, vagy én ő náluk, vagy ő minálunk. Mint jó atyafiak és jó pajtások nagyon szépen egyet értettünk s ha még kétszerte tovább tartott volna is a vakáció, ki nem fogunk a vig szórakozásokból. Legfeljebb abban versenytünk, ki ügyesebb egyik vagy másik játékban.

Hogy a környéket alaposan bejártuk keresztül-kasul, természetes. Csak azt sajnáltuk ilyenkor, hogy édes apám semmikép sem akarta kezünkbe adni a puskáját. Mennyi nyulat lőttünk volna!

De ha nyulat nem lőttünk, madarat akárhányat ejtettünk zsákmányul, még pedig parittyával. Nem tudom, ismeritek-e ezt a fegyvert? Nagyon egyszerű, de jól bánni vele nem könnyű mesterség, biztosan czélt találni pedig nem mindennapi ügyesség. No's, én meg Karsesi valóságos mesterei voltunk a parittyadobásnak. Igaz, hogy sokat gyakoroltuk is, ez volt a legkedvesebb multságunk. Sok szegény veréb, varju bánta meg a nagy ügyességiünket, melyre persze büszkék is voltunk.

Egy napon ismét kint kószáltunk a mezőn, kezünkben parittyával, zsebünkben a parittyázásra való lapos, éles kövekkel. Még nem igen akadtunk érdemesebb zsákmányra, midőn egy mocsaras hely közelébe érve, Karsesi megszólal:

— Nézd, mi az ott?

Oda néztem, ahová mutatott.

— Gólya, felelém. Békát vagy halat les.

— Megjárná, ha most mi őt kollintánók fejbe jó parittyadobással.

— Az már bajos volna. Nagyon kicsiny a feje, nem igen lehet eltalálni.

— Akkor nem is tudsz parittyázni.

— No, ugy csak tudok, mint te.

— Ez csak dicsekvés. Én tegnap röptében ütöttem le egy verebet. Az a gólya pedig csöndesen áll, nagyobb is a verébnél, mégsem bizol magadban, hogy eltalálsz.

Ilyen kétségbe vonását az ügyességemnek már csak nem tűrhettem. Hogy a kígyó, egér pusztításával hasznos gólyamadarat nem szabad bántani, hogy a gólya épp azért él az emberek közelében, mert

soha senki sem üldözi, az bizony egyikünknek sem jutott eszébe. Most már becsület kérdése, hogy bebizonyítsam a parittyázásban való ügyességemet. Majdnem hevesen feleltem tehát Karcsinak:

— No, hát megmutatom, hogy tudok annyit, mint te. Készülj neki te is. Ha én el nem találtam, utánam rögtön te fogsz löni. Meglátjuk, eltalálsz-e?

... HAJTJA A LIBÁKAT ... (Lásd a 127. lapon.)

Nem került rá a sor, hogy Karesi is próbálkozzék. Remekül czéloztam, sívítva röptül az éles kő s a következő pillanatban a gólya felfordult.

Karesi tréfásan meghajtotta magát előttem.

— Mester vagy! Készséggel vallom be, hogy nagyobb mestere vagy a parittyának, mint én. De haza is viszzük diadalmasan a zsákmányt és kitömetjük.

Siettünk a gólyához. Jó is — azaz de-hogy volt az jó! — hogy siettünk, mert a gólya erős, szívós madár, a parittyakő pedig nem puska-golyó, hát biz' az nem ölte meg a gólyát, csak elkábitotta. Mire oda értünk, már ocsudni kezdett és emelgette a szárnyait.

— Ohó, barátocskám! Hiszen neked meg kellett volna halnod, mondtam. Hát még élsz?

— Hamar, fogjuk le!

Rá vetettük magunkat, lefogluk. A gólya sem vette azonban tréfára a dolgot és most már teljes erejéből vergődött, a szárnyaival csapdosott és hosszú, kemény csőrével vagdalkozott. Meg is sebesített mindkettőnket, alig birtunk vele. Egészen neki tüzesedtünk a viaskodásban.

— Most már csak azért sem menekülsz!

mondám. Ha életben maradtál, a te bajod, mert foglyul foglak tartani.

— Csak haza tudjuk vinni! Veszettül vagdalkozik a csőrével. Tudnék én segíteni rajta, csak madzagom volna.

— Nálam mindig van. De hát mit csinálunk vele?

— Erősen összekötözzük gólya komának a csőrét, hogy ki se tudja nyitni.

A BAGOLY ÉS A NAP. (Lásd a 122. lapon.)

— Ez nagyon jó lesz.

Rögtön meg is tettük. Térdünkkel földhöz szoritottuk a gólyát, én összefogtam a csőrét, Karsci pedig összekötözte. Oly alaposan behurkolta, bedrótozta, mint a drótos tót a repedt fazekat.

— No, barátocskám, te ugyan föl nem nyitod a szádát, amíg ezt a kötőféket le nem oldjuk rólad.

Épp elkészültünk, mikor ismerős hangra rezzentünk össze.

— Mit miveltek ti ott, fiúk?

Az édes apám hangja volt s hirtelenében kissé megzavarodva fordultunk feléje. E közben lazábban fogtuk a gólyát, ez pedig élve az alkalommal, hirtelen kirántotta magát a kezünkből s a következő pillanatban felröppent, — el is röpült.

Utána bámultunk, apám is nézte és észrevett valamit.

— Sajátságos! mondá. — Mi lóg le a csőréről?

— A madzag vége, felelt hirtelenében Karcsi.

— Miféle madzag?

Nem lehetett kitérni, — elmondtuk az igazat és ugyancsak elszontyolodtunk, mikor apám figyelmessé tett rá, hogy voltaképp mit követtünk el.

— Hebeburgya fiuk! Ha már össze kötöttétek a csőrét, hát ne eresztettétek volna el, míg föl nem oldoztátok. Nem engedtem volna, hogy fogva tartsátok. De most már mi lesz az istenadta madarával? Ha föl nem nyithatja csőrét, gyötrelmes, lassu halállal éhen fog halni. Lelketeken szárad a kinlódása.

Ejnye no... hiszen nem akartuk mi, hogy olyan szörnyű sorsa legyen.

— Talán... talán majd lekaparja a csőréről azt a madzagot, mondám.

Karcsi a fejét rázta.

— Nem hiszem, hogy megtehesse. Nagyon erősen össze kötöttem, össze hurkoltam.

— Akkor hát kinos éhhalállal fog kimulni, szólt apám s nagyon elkomolyodott. — Ez nagyon meggondolatlan csiny volt, fiuk. Semmiféle állatot sem szabad kinezni; de az éh-halál szörnyű sorsára juttatni egy ilyen jámbor gólya madarat, ez már nagy kegyetlenség.

— Hiszen nem azt akartuk...

— De az lett belőle.

Láttam, hogy apám haragszik. Magam is haragudtam magamra és Karcsi is éppen úgy volt; sajnáltuk, rösteltük a dolgot nagyon. Nyomozgattuk is több napig, nem akadnánk-e rá szerencsétlen gólyánkra,

de minden kutatásunk hiába valónak bizonyult. Elveszett biz' a szegény pára valahol nagy kinok közt, nyomorultan.

Ez a gólya-história egészen kedvünket szegte, a parittyázást majdnem egészen abba hagytuk, madarat meg éppen nem bántottunk, mert mindig az a szerencsétlen gólya jutott eszünkbe s én szinte látni véltem, mint vergődik, vonaglik az istenadta. Természetes, hogy ettől fogva még azt sem szerettem, ha gólyát emlegettek előttem.

Pedig biz' azt megtették, egyik-másik szándékosan is, mert hát ismeretessé lett a história. Mondhatom, keservesen megszenvedtem a gólyáért; Karcsi, aki jó fiu volt, hasonlóképen. Mikor vakáció multával visszakerültünk az iskolába, egyéb dolgaink közepett persze már nem gondoltunk rá annyit; de egészen soha sem szabadultunk meg ettől a lelki tehertől. Én legalább, ha valami gonosz kegyetlenkedésről olvastam, hallottam, akaratlanul mindig ilyenformát gondoltam:

— Én is ilyen kegyetlenséget követtem el azzal a szegény gólyával!

Elmult az iskolai év, újra beköszönt a vig vakáció s ezt Karcsi megint nálunk töltötte, az én nagy örömemre.

Egy napon ismerősök látogatására rándultunk a harmadik faluba. Házi gazdánk-nál épp látogatóban volt az ottani tanító is, aki barátságosan foglalkozott velünk és kivált az állatokról, ösztönükről, okosságukról szeretett példákat mondani.

— Érdekes eset történt itt tavaly is, mondá. El sem hinném, ha nem a saját Teruska leányommal esett volna meg, aki mindig igazat beszél. Az történt pedig, hogy egy napon kihajtotta a libáinkat a

mező
nem
a lib
szerr
mező
megl
inkál
Az é
az ef
kált
mert
magá
ez m
jutot
kána
a gó
fejét
csőre
volt
akar
elein
de m
éppen
kérni
lépet
S a
teljes
Ekk
akar
a ba
gos l
példa
fonto
Én
gyot
masz
örver
nében
másr
szólt

mezőre . . . hjah! ezt nem szabad röstelnie, nem grófkisasszony ő . . . hát amint hajtja a libákat (Lásd a képet a 124. lapon), egyszerre csak egy nagy gólyát pillant meg a mezőn. No, ez nem ritkaság, de már az meglepte, hogy a gólya nem röpi el, inkább egészen elszántan feléje közeledett. Az én Teruskám bizony megszeppent, mert az efféle kis leány nem nagy vitéz; a libácskái azonban mégsem akarta elhagyni és mert nagy vessző volt a kezében, rászánta magát, hogy megverekszik a gólyával, ha ez megtámadja. Ily módon egészen közel jutottak egymáshoz s mekkora volt Teruskának a csodálkozása, mikor azt látja, hogy a gólya folyvást nyugtalanul rázogatja a fejét és valósággal feléje nyujtogatja a csőrét. A csőre pedig zsinórral erősen össze volt kötözve. Valami gézengúz vásott fiuk akarták szegényt így elpusztítani. Teruska eleinte habozott, nem tudta, mitevő legyen; de mikor látta, hogy a szerencsétlen madár éppen nem akar menekülni, hanem szinte kérni látszik a segítséget, — elszántan oda lépett és hozzá fogott a zsinor leoldásához. S a gólya nyugodtan megállt, míg csak teljesen szabadnak nem érezte a csőrét. Ekkor nehányszor föltátotta, mintha meg akarna győződni, hogy valóban segítve van-e a baján; aztán hirtelen föllebbent és hangos kepeléssel elröpült. No's, ugy-e ritka példája az állat okos ösztönének, sőt megfontolt cselekvésének?

Én Karcásra néztem, Karcsi reám. Nagyot lélekzettünk. Mintha sulyos, nyomasztó tehertől szabadultunk volna. Az örvendetes meglepődéstől azonban hirtelenében szólni sem tudtunk. A tanító ezt másra magyarázta és majdnem nehezeltve szólt:

— Talán nem is hiszik, fiatal barátaim, hogy ez az eset valósággal megtörtént?

— Dehogy nem! Sőt bizonyosan tudjuk, hogy igaz. Hálások is leszünk a jó Teruska iránt.

— Hálások? Már ugyan miért?

Most meg az érdeemes tanító csodálkozott, de nem tartottuk szükségesnek, hogy többet mondjunk. Ugy is megtudja, vagy legalább kitalálhatja.

Mert másnap bekocsiztunk a városba s a cukrásznál nagy doboz finom cukorkát vettünk. A dobozba egy kis papirlapot helyeztünk el, melyre ezt irtuk:

»A szegény gólya megszabadítójának, a gólya bünbánó megkinozói«.

— Tudod-e, Karcsi, mondtam, akár összes zsebpénzemet is szívesen rá áldoznám örömemben, hogy annak az én szerencsétlen gólyámnak mégis csak jóra fordult a sorsa.

— Magam is éppen úgy vagyok. Most már sokkal vigabban fogok újra kószalogni itt a tájékon.

— És játékból sem kinozunk meg többé semmiféle állatot.

Ezt böcsülettel meg is tartottuk.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LIX. köt. 6-ik számában közölt rejtett név megfejtése:

Fáradt embernek édes méz az álma.

Helyesen fejtették meg: Romeiser Márta és Jolánka, Thaly Florence, Engel Livia, Walther Elzike, Héger Frida, Gyárfás Erzsike, Rác Margit és tesvérei, Mild Margit és Pista, Mader Hedike és Emmuska, Kövesi Jenő, Leipniker Ilona és Mátyás, Brust Ilonka, Pávai Vajna Emma, Színyei Berta és Otmár, Dapsy Klementina, Molnár László, Hercz Margit és Jenő, Skultéty Teréz, Csanak Géza, Weisz Anikó, Hirschfeld Irén, Furman Lilly, Hirsch testvérek, Kovács Mariska, Rozsnyai Sárka és Lilike, Bogyó István, Bührer Ernő, Koós Miczike.

Hefty Mariska, Caprész Bódi, Bayer Anti, Vámosy Loránt, Kiss Margit, Robitsek Magda, Blumenfeld Armin, Goldmann Pali, Eriedmann Ernő József, Zsögöd Ferencz, Luczenbacher Ada, Péterfy Vilma, Herzog Dóra és Vilma, Ferter Mariska, Jákó Margit, Fischer Péter és Pál, Jurenák Gizi, Gyika Marianne és Alice, Fogarassy Kató, Lengyel Margit és Kálmán, Gáldonyi László, Boros Margit, Jörg Mariska, Nagy Lenke és Ernő, Büben Aladár, Forster Jolán, Sinkovits Clarisse, Loránt Elly, Braun Klára, Urbán Elly, Kazy Péter, Materny Róza és Margit, Veress Gizi és Józsi, Tolnay Irén, Somogyi Margit, Pap Lilike, Stokinger Milike, Badiés Gizella, Kohn Ernő, Szabó Mariska, Antoni Dalma, Kováts Bella és Géza, Kummerer Paula, Mezey Ilus és Béla, Szántó Pista, Vörösmarthy Ilona és Iduska, Kovács Ferencz, Endreffy Jenny, Szonntágh Antónia és Kató.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertesek lettek *Leipniker Ilona és Mátyás. Budapesten*, kiknek a jutalom-könyvet (*Roszcsonť Ferke kalandjai vizen és szárazon*), elmeséli *Ida néni*, számos képpel, díszes angol vászonkötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »KIS LAP« LIX. köt. 5-ik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Somogyi Margit, Kováts Bella és Géza, Steiner Olga, Leo, Dezső és Miska, Nagy Lenke és Ernő, Adamecz Irén, Fogarassy Kató, Ferter Mariska, Goldmann Pali.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Skultéty Teréz. Nem kívánok én szép írást, kivált kezdőtől, csak tisztát és rendeset. Tehát írj csak bátran magad. — **Andaházy Róza.** Soraiddal a kiadó-hivatalhoz köllött volna fordulnod, melynek egyébiránt átadtam leveledet. Ha még van azokból a régi számokból példány (ami nem bizonyos), megküldi. — **Csanak Géza.** Amit küldtél, nem rejtvény, hanem annak már a megfejtése. — **Farnos Eszti.** El biz' én, elhiszem, hogy magad komponáltad azt a versikét. Tizenegy éves leánykától ennyi is elég ugyan, de a közölhetőség-től messze esik. Azok a nénik és bácsik csak tréfáltak, mikor azt mondták, hogy ez »Petőfi költemény«. Őrizd meg és majd évek múlva, amikor már tudni fogod, mi a ritmus, metszet, rim, mi a költői tartalom, akkor olvasd el és mosolyogni fogsz. Jobb lesz, ha most még csak olvasol jó költeményeket, az írást pedig későbbre hagyod. Ha van hozzá való tehetséged, majd megnyilatkozik az. — **Engel Livia.** Rejtvényednek az a kis hibája, hogy a zs betűt két betűnek vetted, pedig az csak egy hang, tehát egy betű. Segíts ezen a hibán és ki-

javitva küld be újra. — **Hefty Mariska.** Szívesen veszem a »kis könyv«-et. Remélem, csak szépet és jót látok majd benne. — **Caprész Bódi.** Beteg nevében természetesen más is írhat, csak meg kell említeni. Örvendek, hogy tul vagy a bajon. — **Robitsek Magda.** Hogy Mária és Magda barátságot fogadtak, meg is tartják, együtt játszanak, tanulnak, az nagyon szép és helyes dolog, de nem történet. Sok leánya, sok fiu köt ilyen barátságot. De *történethez* az szükséges, hogy *történjen* is valami elmondásra érdemes esemény. — **Bührer Ernő.** Köszönettel nem nekem tartozol, hanem a véletlen szerencsének, mely neked kedvezett. Meleg hangu soraidat azonban megelégedéssel olvastam. — **Furman Lilly.** Nagyon is könnyűcske. Fogasabbat eszelj ki. — **Jörg Mariska.** Ha közlésök meg volt ígérve, meg is fognak jeenni; de az idejét nem határozhatom meg. A soraidban említett napokon a találkozás, sajnálatomra, nem fog megtörténetni, mert épp akkor nem leszek itthon. — **Steiner testvérek.** Ha megkérdezitek, Nyitra bizonyosan akadt volna, aki elmondja, hogy a honfoglalás idejében Zobor volt a Szvatopluk morvától király hadvezére, akit a hős Árpád legyőzött s aki a Nyitra melletti hegyen halt meg. A hagyomány szerint aztán róla nevezték el azt a hegyet. — **Blumenfeld Armin.** A rejtvényekből egyik-másik közölhető volna, csakhogy épp ilyenfélekkel tulságosan tömve már a fiokom. A »Közleledő ősz« és »A 70 év« csak rövidre szabott sorok, de nem versek. — **Hajdu Margitka.** Kivánságodat, sajnálatomra, nem teljesíthetem, mert az lenne belőle, hogy mások is nagyon sokan jelentkeznének hasonló kéréssel és ha egyikét teljesítettem, a többiét sem tagadhatnám meg. Annyi hely pedig nem jut ily célra. Én csak módot nyujtok rá, hogy kis olvasóim egymással levelezést kezdhessenek, de a többi már nem tartozik a »Kis Lap«-ba. — *Több levélről a jövőszámban.*

JÓ SZÍV.

A szünidei gyermektelep javára *Gerber Erzsi és Klári*, Bajáról, 9 koronát és 30 fillért küldtek be, mint gyűjtésök eredményét. (Adakozók: nagypapa 10 fillér, nagymama 20 f., papa 1 k., mama 40 f., Józsi bácsi 20 f., Dezső bácsi 40 f., Tóni bácsi 40 f., Julcsa néni 20 f., Juliska néni 20 f., Anna néni 40 f., Laczi 20 f., Béla 20 f., Ida 20 f., Zsiga 10 f., Pali 5 f., Olga 5 f., Lilike 20 f., Robert 21 f., Ottó 19 f., Janesi 20 f., Kisa 1 k., Klári 40 f., Erzsi 40 f., ápoló néni 20 f., Herzfeld néni 80 f., Fleischmann Erzsi 20 f., Magdi és Pali 1 k., a kisasszony 20 f.)

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon!

F. b.